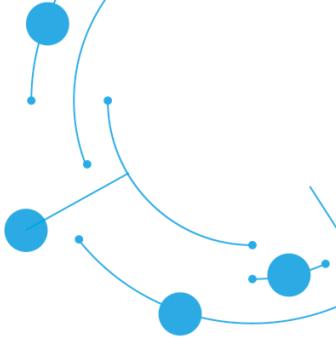

STANJE I BUDUĆNOST DECENTRALIZACIJE U HRVATSKOJ

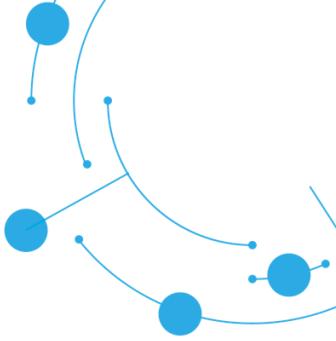
PREDSTAVLJANJE REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Izv. prof. dr. sc. Vedran Đulabić
Pravni fakultet u Zagrebu

CILJEVI I HIPOTEZE

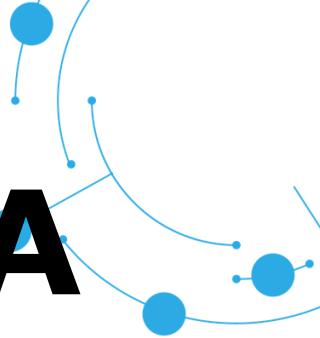
- Decentralizacija sve više postaje magična riječ u razgovoru o lokalnoj samoupravi u Hrvatskoj
- Ciljevi istraživanja:
  - Utvrditi stanje procesa decentralizacije sa stajališta jedinica lokalne samouprave
  - Koja je perspektiva decentralizacije u postojećem okviru lokalne samouprave
  - Ukazati na konkretnе probleme u pojedinom upravnom području
  - Dati neke smjernice za budućnost

CILJEVI I HIPOTEZE

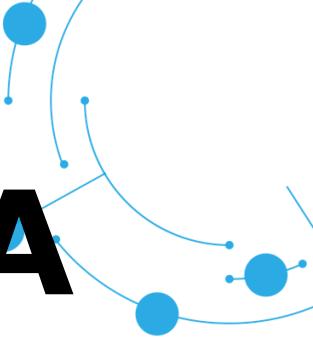
- **Polazne pretpostavke (hipoteze):**
  - Decentralizacija je proces koji se ne vodi na strateški način, nego se manje-više odvija po inerciji
  - Jedinice lokalne samouprave zbog slabog kapaciteta i odsutnosti vođenja procesa ne vide pretjeranu korist od dosadašnjeg procesa decentralizacije

STRUKTURA ISTRAŽIVANJA

- Istraživanje stavova lokalnih jedinica u pogledu procesa decentralizacije
- Evaluacija upravnih područja u kojima je provedena decentralizacija:
  - Obrazovanje
  - Zdravstvo
  - Socijalna skrb
  - Vatrogastvo
  - Građevinske dozvole i akti vezani uz gradnju
  - Održavanje javnih cesta

STRUKTURA ISTRAŽIVANJA

- Utvrđivanje novih upravnih područja u kojima bi se moglo započeti s decentralizacijom
- Dva aspekta:
  - raspodjela odgovornosti između razina
  - ključni problemi u pojedinom upravnom području
- Ponuđeni odgovori i otvorena pitanja

OSNOVNI PODACI

O JEDINICAMA KOJE SU SUDJELOVALE

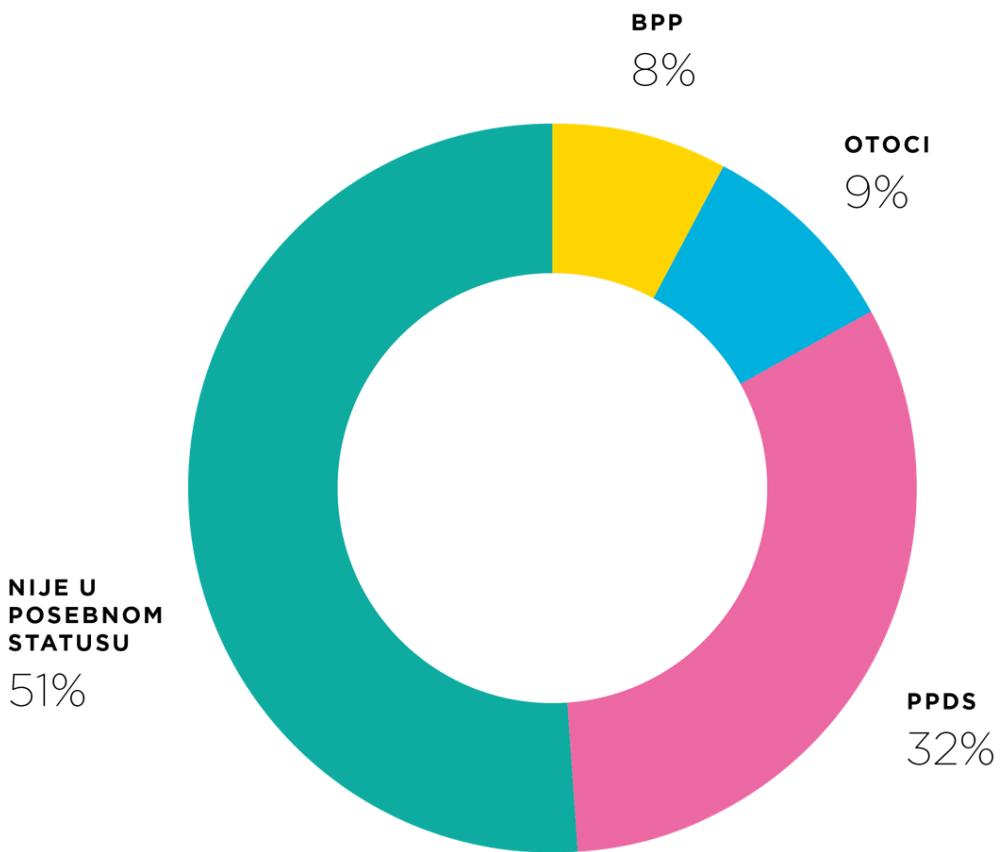
43% ukupnog broja jedinica lokalne samouprave (općina i gradova)

163 općine – **38%** ukupnog broja općina u RH

74 grada – **58%** ukupnog broja gradova u RH

Broj odgovora varira po pitanjima

STATUS ANKETIRANIH J.L.S.

EVALUACIJA POSTOJEĆEG STANJA

RASPODJELA OVLASTI IZMEĐU SREDIŠNJE DRŽAVE, ŽUPNIJA I GRADOVA/OPĆINA

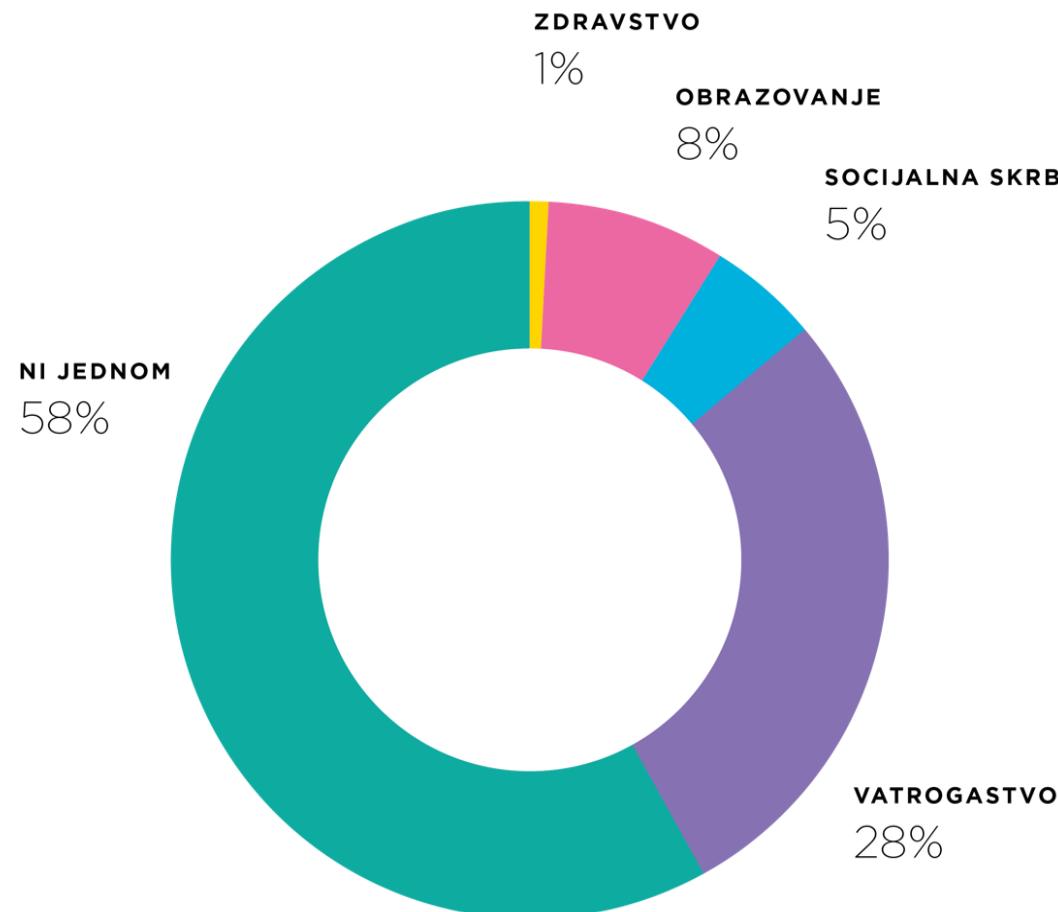
U KOJEM PODRUČJU

je vaš grad ili općina

PREUZEO

decentralizirane
funkcije?

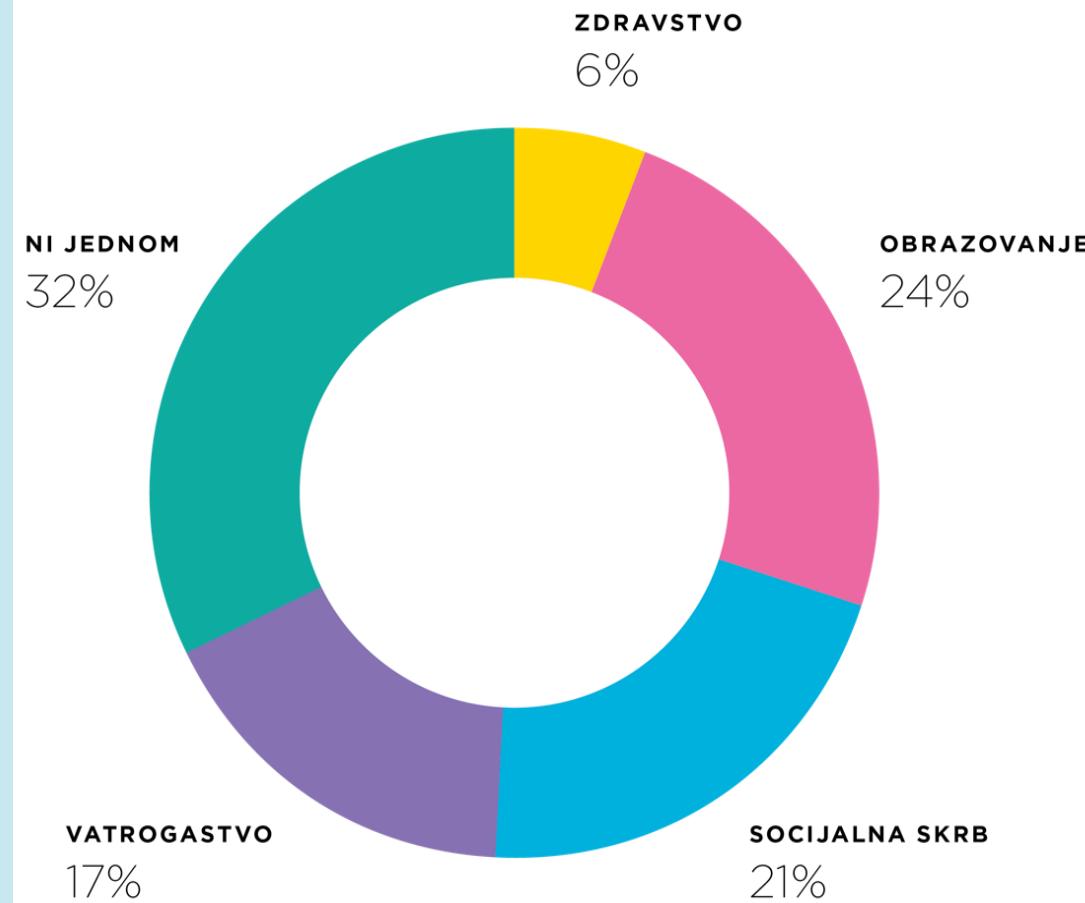
N=179

KOJE OD "STARIH" UPRAVNIH PODRUČJA ŽELI PREUZETI

vaš grad/općina
(ako već nije)?

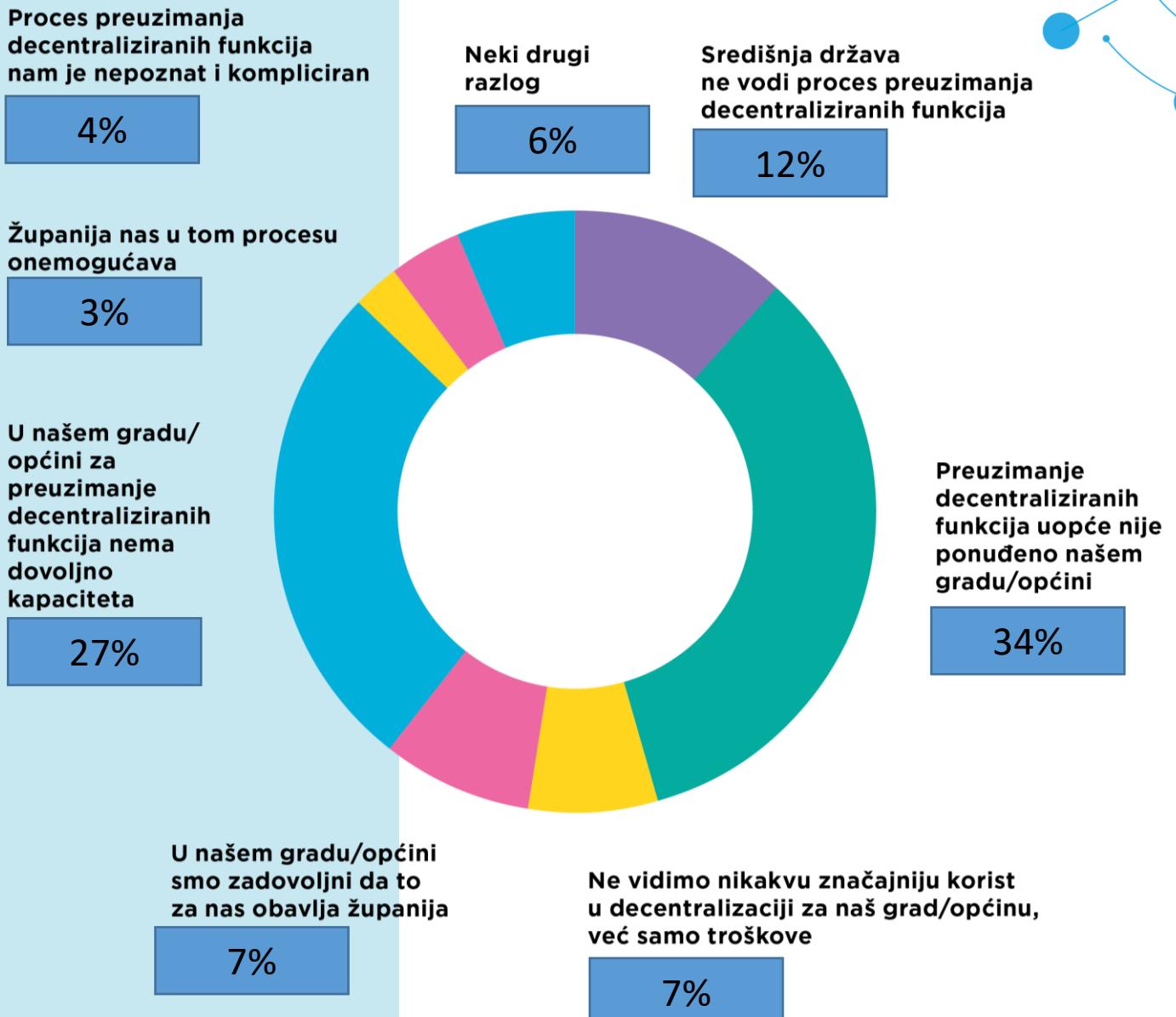
N=159

Ako je vaš grad
ili općina preuzeo
malo decentraliziranih
funkcija,

KOJI SU RAZLOZI?

N=184

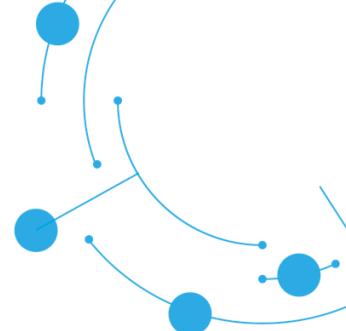
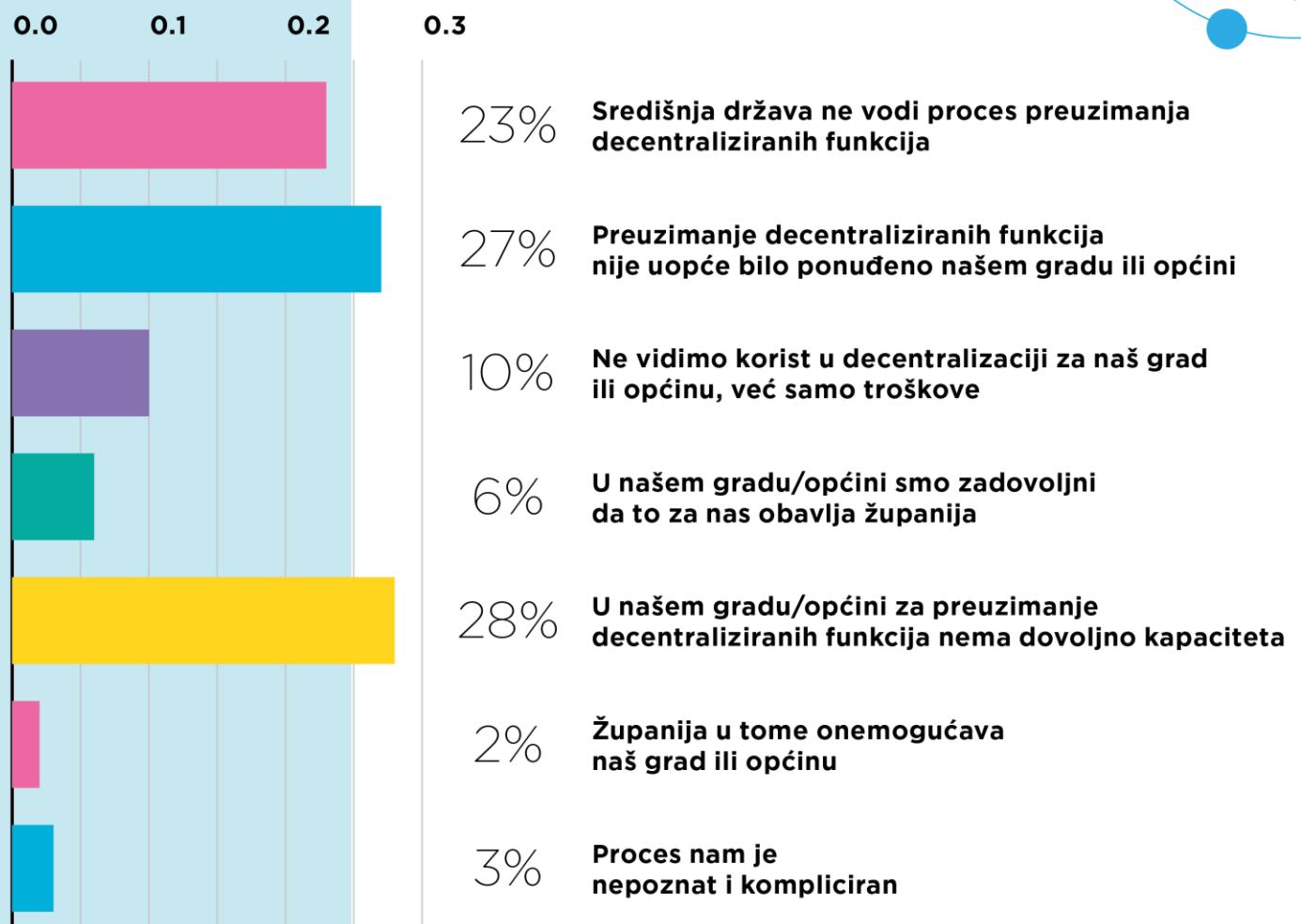
NAJVEĆI PROBLEMI

decentralizacije
po područjima

	ZDRAVSTVO	OBRAZOVANJE	SOCIJALNA SKRB	VATROGASTVO	GRAĐ. DOZVOLE	JAVNE CESTE
Neadekvatan sustav financiranja	1.79	2.19	2.36	2.03	3.70	2.06
Nezadovoljavajuća pravna regulativa	2.45	2.48	2.63	2.81	3.06	2.71
Nedostatak komunikacije sa središnjom razinom	2.71	2.79	2.91	3.10	3.26	2.80
Slabi kapaciteti	2.35	3.52	3.27	2.94	2.83	2.74
Neki drugi problem	2.42	3.20	3.43	3.45	3.94	3.61
PROSJEK (1 NAJVEĆI PROBLEM, 5 NAJMANJI)	2.42	2.79	2.86	2.76	3.28	2.65

Zašto se proces decentralizacije ne odvija u **DRUGIM UPRAVNIM PODRUČJIMA?**

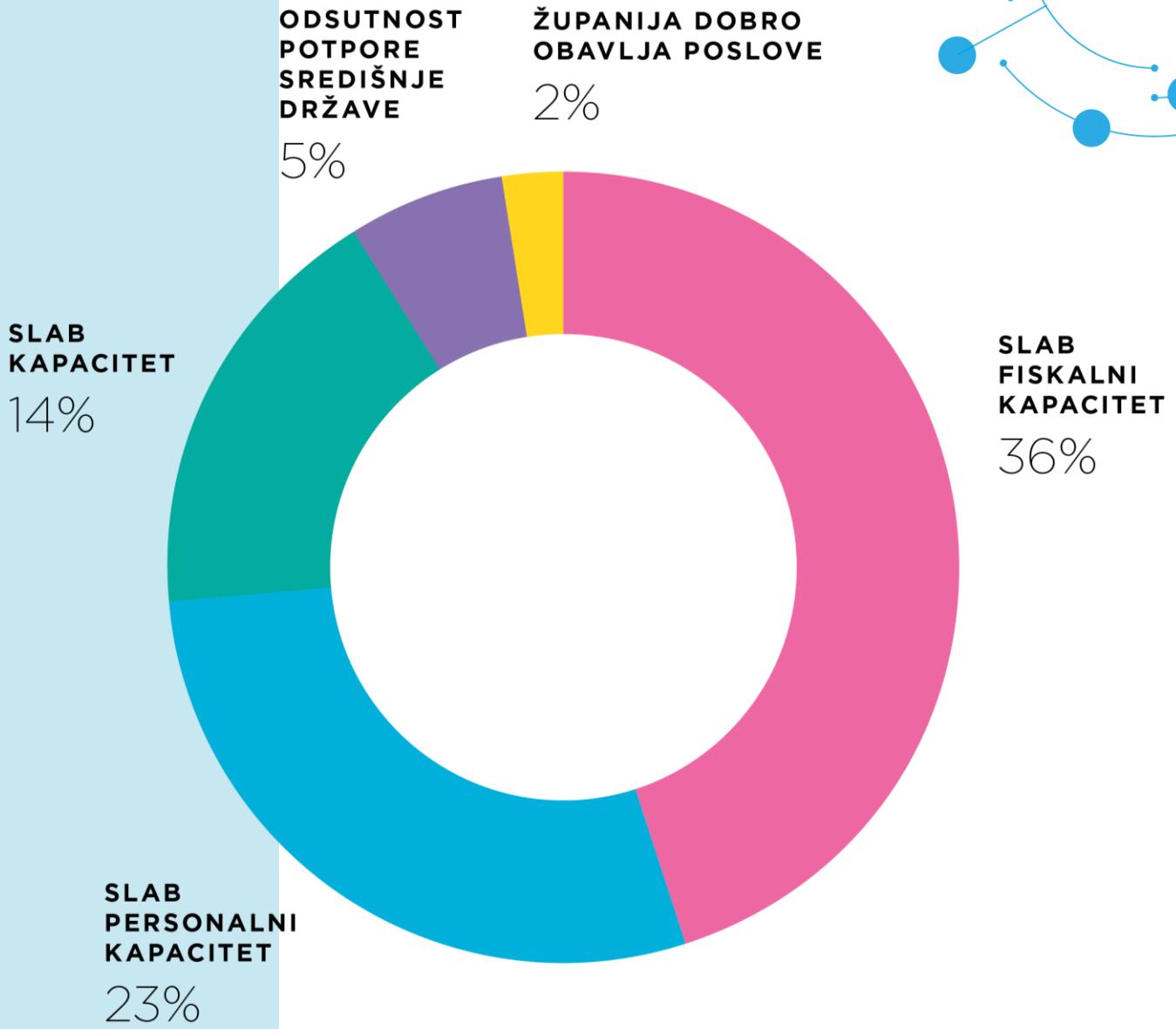
N=143

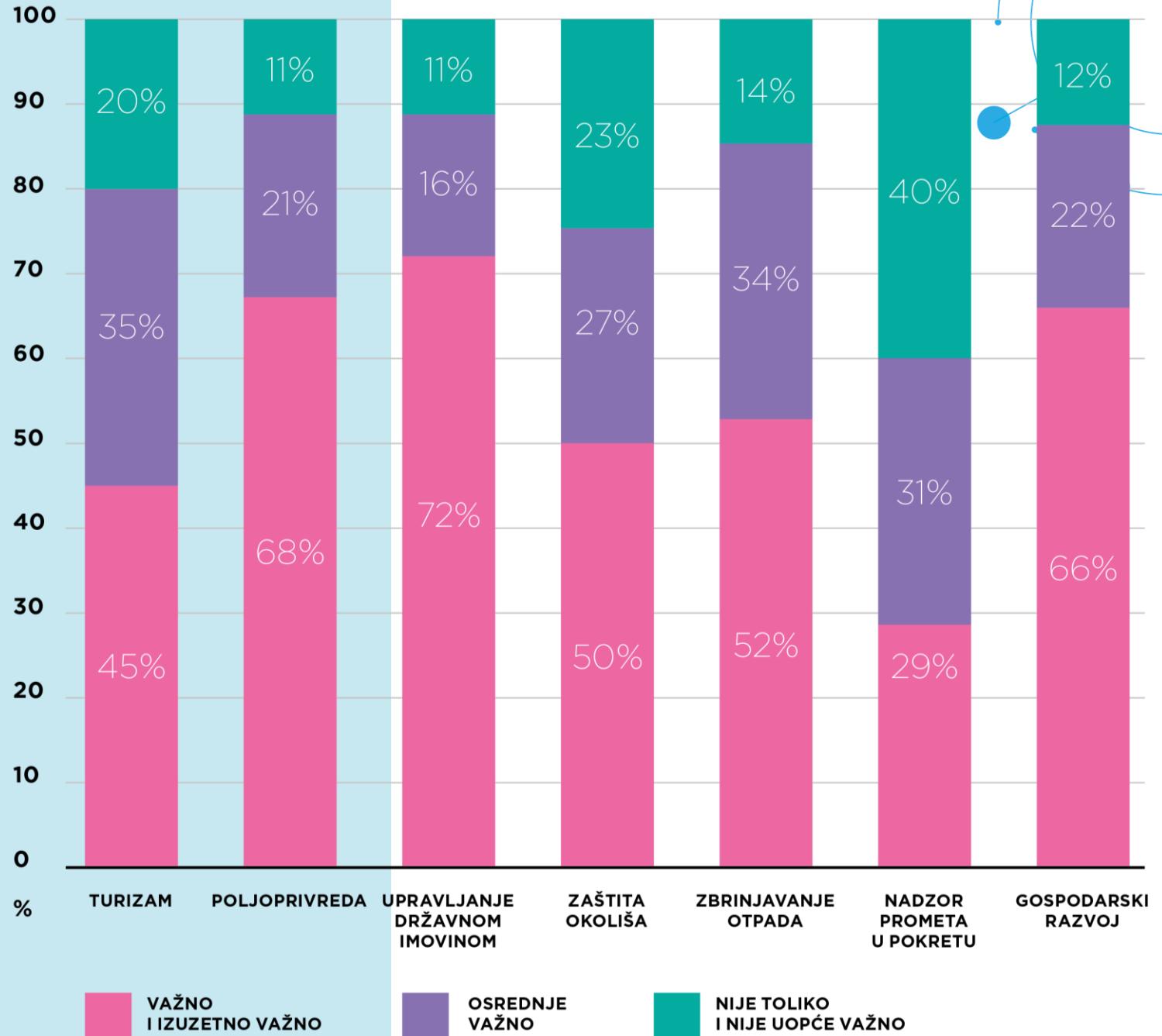
RAZLOZI

zbog kojih se ne
preuzimaju „stare”
decentralizirane
funkcije

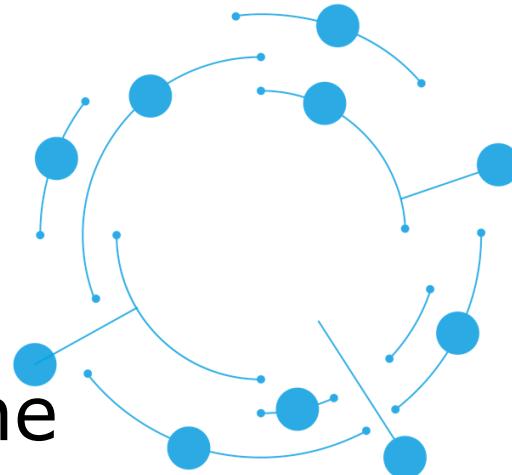
N=48

U KOJIM upravnim područjima bi **trebalo započeti** proces decentralizacije?

Policy preporuke (i)

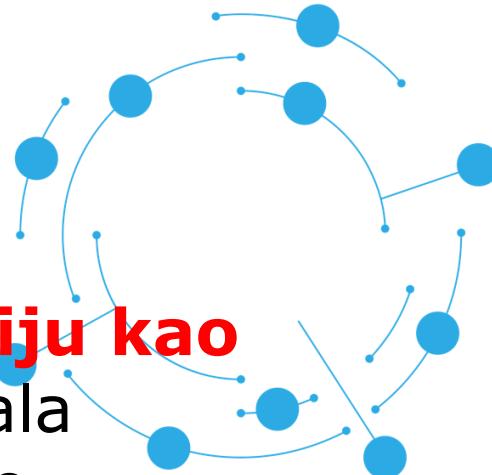
-
1. Na temelju **konkretnih iskustava** jedinica lokalne samouprave u decentraliziranim resorima **rješavati probleme** u tim područjima
  2. Oblikovati **mjere za nastavak decentralizacije** u upravnim resorima koji su već decentralizirani. Pri tome voditi računa o **veličini i kapacitetu** lokalnih jedinica na koje bi se poslovi decentralizirali.

Policy preporuke (ii)

3. Oblikovati **mjere za provođenje decentralizacije u novim upravnim resorima** za koje jedinice lokalne samouprave iskazuju poseban interes, kao što je upravljanje državnom imovinom, poljoprivreda, gospodarski razvoj, turizam i sl.
4. Ministarstvo uprave treba preuzeti **aktivniju ulogu** u koordinaciji politike decentralizacije. Na tom tragu, u Ministarstvu uprave potrebno je kao posebnu unutarnju ustrojstvenu jedinicu ustrojiti upravu za decentralizaciju i teritorijalni preustroj s jasnim zadatkom oblikovanja, provedbe i evaluacije politike decentralizacije.

Policy preporuke (iii)

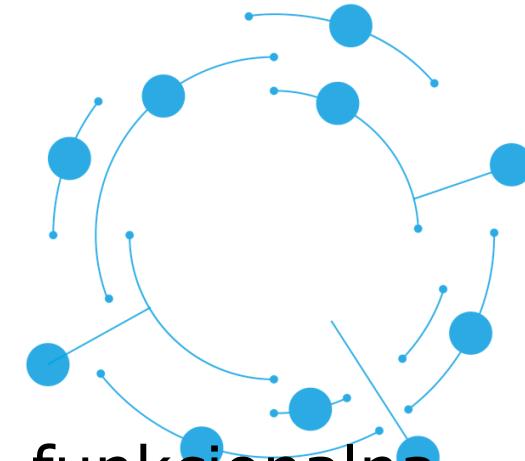
5. U Vladi osnovati posebnu **koordinaciju za decentralizaciju kao stalno radno tijelo Vlade** koja bi pripremala i usuglašavala aktivnosti povezane s procesom decentralizacije. Na čelu te koordinacije trebao bi biti ministar nadležan za lokalnu samoupravu. Uz to, povezati ključne aktere procesa decentralizacije u operativnu i fleksibilnu **mrežu aktera** kroz koju će se moći usmjeravati cijeli proces. Uz resorna ministarstva koja decentraliziraju funkcije, dio mreže trebali bi biti i uredi državne uprave u županijama, udruge lokalnih i regionalnih jedinica i drugi akteri važni za pojedine resore.

6. Održavati periodične i kontinuirane **radne koordinacije**, po mogućnosti regionalno organizirane, s jedinicama lokalne samouprave kako bi se rješavali tekući problemi do kojih dolazi prilikom procesa decentralizacije.

Policy preporuke (iv)

7. Uz svaku oblikovanu mjeru prijenosa poslova obvezno razraditi i potreban **financijski, personalni, organizacijski i drugi kapacitet** za učinkovito obavljanje poslova koji se decentraliziraju.
8. Sustavno raditi na **jačanju kapaciteta lokalnih jedinica** za preuzimanje decentraliziranih funkcija. Razviti mehanizam obuke i usavršavanja lokalnih službenika za obavljanje poslova koji se decentraliziraju.
9. Stvoriti prepostavke za **ravnomjernu decentralizaciju** u kojoj decentralizirane funkcije neće biti prenesene samo na neke jedinice na istom stupnju teritorijalne organizacije. Takav bi parcijalni pristup decentralizaciji dodatno zakočio razvoj Hrvatske.

Policy preporuke (v)

10. Stvoriti svojevrsnu **bazu dobre prakse** koja bi prikupila funkcionalna i održiva rješenja različitih lokalnih pitanja i ponuditi ih drugim lokalnim jedinicama. Implementacija pozitivnih primjera može smanjiti potrebu eksperimentiranja u mnogim lokalnim jedinicama i omogućiti da se dobra praksa proširi i u druge jedinice. Oformiti takvu svojevrsnu bazu dobre prakse u lokalnoj samoupravi zadaća je ministarstva nadležnoga za lokalnu samoupravu i decentralizaciju.
11. Otvoriti ozbiljnu i argumentiranu **javnu raspravu o teritorijalnom preustroju** Hrvatske i povećanju prosječne veličine lokalne jedinice sa sadašnjih 7.700 stanovnika na minimalno 20.000 stanovnika.

STANJE I BUDUĆNOST DECENTRALIZACIJE U HRVATSKOJ

PREDSTAVLJANJE REZULTATA ISTRAŽIVANJA

Izv. prof. dr. sc. Vedran Đulabić
Pravni fakultet u Zagrebu